

Trots två skattehöjningar på tre år har Stockholms stad byggt upp ett skuldberg som snabbt närmar sig 100 miljarder kronor. I Region Stockholm är skatten rekordhög samtidigt som vårddköerna växer, ambulansbristen är akut, fungerande verksamheter läggs ner av ideologiska skäl och det görs nedskärningar i kollektivtrafiken. Nu hörs röster både till höger och vänster som känner oro över vad som händer i det som kallas Socialdemokraternas skyltfönster inför valet 2026.

Text: **Thomas Östberg**
Illustration: **Björn Öberg**

(S)KATTESJUKA STOCKHOLM

– miljardskulder trots höjda skatter

Moderata Stockholmspolitiker slår larm:

”VI HAR NU DE HÖGSTA SKATTERNA NÅGONSIN”

Att moderater och socialdemokrater har olika ideologisk syn på hur politik ska bedrivas är varken nytt eller konstigt. Det gäller bland annat nivån på skatter och (ibland) om det ska finnas alternativa leverantörer av tjänster inom välfärden.

Men det som skett de senaste åren i Stockholms stad och Region Stockholm har inte bara med ideologi att göra. Att höja skatter och låna mycket stora summor pengar för investeringar samtidigt som leveranserna till skattebetalarna försämras tyder mer på ekonomiskt lättsinne och brister i kontroll.

De ledande moderata politiker-na Christofer Fjellner och Kristoffer Tamsons ser med oro på utvecklingen och får stöd av debattören Stefan Stern som arbetat i Regeringskansliet under flera socialdemokratiska regeringar.

Christofer Fjellner, oppositionsborgarråd i Stockholm, delar upp problemen i Stockholms stad i två delar.

- En del är att de skattehöjningar som genomförts av den politiska majoriteten bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister gjort det dyrt att vara stockholmare. Detta i ett läge där många redan hade det tufft efter pandemi, inflation och en pågående lågkonjunktur.

– Vi har nu de högsta skatterna någonsin både i kommunen och i regionen. När regeringen fak-

Christofer Fjellner
Foto: Moderaterna

Kristoffer Tamsons
Foto: Region Stockholm

tiskt har sänkt en del skatter och minskat marginals-katten, så har Stockholms stad gjort tvärtom. Man har höjt den kommunala skatten och till och med kallat det för en skatteväxling. Men höjningarna betalas ju till övervägande del av människor med låga inkomster som redan hade en ansträngd ekonomi, säger Christofer Fjellner.

- Den andra delen är skuldsättningen. Stockholms stad var 2012 i princip en skuldfri kommun som hade bra koll på sina finanser. De senaste åren har stockholmarna fått vänja sig vid en helt annan utveckling. Det har byggts upp ett skuldberg som växte med 10 miljarder i fjol och nu närmar sig 100 miljarder.

– Skuldsidan är ännu mer oroande. Skulden ökar nu med en miljon kronor i timmen eller 11–13 miljarder per år. Det finns en prognos som säger att vi kommer vara uppe i 100 miljarder före 2026, vilket är historiskt för en kommun i Sverige, säger Christofer Fjellner.

Han tycker att räntekostnaderna borde vara en varningssignal som visar de styrande politikerna vart man är på väg och att investeringsnivån är alldeles för hög. För fyra år sedan låg stadens räntekostnader på 300 miljoner kronor. För 2026 beräknas de landa på 3 miljarder kronor, vilket är mer än vad förskoleverksamheten kostar.

– Räntekostnaderna ligger nu på en nivå där de tränger ut välfärden. Den höga skuldsättningen leder också till högre räntor och att Stockholm kan tappa i kreditvärdighet, vilket i sin tur ger ännu högre räntor. Jag tror inte att det finns någon svensk långgivare som vill hjälpa till att

”

MAN HAR HÖJT DEN KOMMUNALA SKATTEN OCH TILL OCH MED KALLAT DET FÖR EN SKATTEVÄXLING.

Christofer Fjellner

upprätthålla en så här hög lånenivå, och när det sker måste staden börja låna i andra valutor, säger Christofer Fjellner.

När det gäller investeringar är Fjellner bland annat kritisk till att alla nya idrottshallar och äldreboenden ska byggas i offentlig regi. Detsamma gäller allmännyttans byggande av hyresrätter i villadominerade områden för att öka integrationen.

– Där används också argumenten att man vill stödja byggbranschen och att kommunen kan bygga till lägre räntekostnader. Men då låter man ju skattebetalarna ta risken i projekt som privata aktörer tycker är för dyra och riskfyllda och därför inte har råd att bygga, säger Christofer Fjellner.

Han efterlyser en kommunal motsvarighet till det statliga överskottsmålet. Det skulle tvinga politiker att prioritera och i Stockholms fall göra sig av med fastigheter som inte behövs – inte bara bygga nya. Kommunen äger exempelvis kommersiella fastigheter som inrymmer Hötorgshallen och Spy Bar.

– Det finns en bergfast ideologisk övertygelse om att staden är den bästa fastighetsägaren. Men jag undrar vem som ska bära ansvaret och ta smällarna när de kommer. Styrande politiker måste våga göra prioriteringar. Nu vältrar man över det ansvaret på invånarna som sitter

hemma vid sina köksbord och försöker få sin hushålls-ekonomi att gå ihop. Den höga investeringstakten bidrar även till att tränga undan välfärd. Mindre pengar går till skola, trygghetsåtgärder och annat som vi vet att stockholmarna tycker är viktigt, säger Christofer Fjellner.

Ett exempel på att de styrande politikerna har dålig koll på ekonomin är den ifrågasatta 14 kilometer långa avloppstunnel som skulle vara klar 2027, men har försenats. Kostnaden har skenat från ursprungliga 6 miljarder till mer än 22 miljarder kronor, en ökning på närmare 270 procent.

Fjellner sammanfattar det som åstadkommits av vänstermajoriteten sedan valet 2022 så här:

– De håller på att skuldsätta stockholmarna för flera generationer framåt. Vi har definitivt inte råd att investera i den här takten.

I Region Stockholm ansvarar politiker och tjänstemän för en budget på 140 miljarder kronor. I regionen bor ungefär en fjärdedel av landets befolkning.

Den styrande koalitionen av S, C och MP styr med stöd av V (som behövs för att få majoritet). Även i regionen har man höjt skatten. Det har dock inte gett invånarna mer vård och kollektivtrafik – tvärtom.

Förutom skatterna har även patientavgifterna höjts, vårdköerna blivit längre, mängden kollektivtrafik minskat och ett antal stora investeringsprojekt blivit mycket dyrare än beräknat. Exempelvis har utbyggnaden av tunnelbanan, förlängningen av Tvärbanan och upprustningen av Roslagsbanan fördyrats med miljardbelopp.

– Det har blivit dyrare och sämre. Det finns säkert en hel del väljare som kan tänka sig att betala mer i skatt om det leder till mer välfärd. Men att betala mer pengar för mindre samhällsservice är det nog inte många som ställer upp på, säger Stefan Stern som arbetat åt Ingvar Carlsson och Göran Persson och bland annat varit statssekreterare och planeringschef på statsministerns kansli.

Socialdemokraternas politik går ut på att återta den demokratiska kontrollen. Genom att avskaffa den så kallade marknadsiseringen och välfärdsvinsterna ska sjukvården bli bättre. I det nya parti-

programmet ingår också hårdare statlig styrning av hälso- och sjukvård.

De styrande i regionen lanserade 2023 en omställningsplan som skulle få stopp på det de kallade ”överkonsumtion av vård”. Politiken som förts sedan dess har fått 140 privata vårdutförare att montera ner sina verksamheter och framför allt tvingat hundratusentals patienter att hitta andra alternativ än de valda.

Några exempel på effekterna:

- Patienter som väntar på operation eller annan åtgärd har ökat med 36 procent om man jämför december 2022 med december 2024. Ökningen var 35 procent om man i stället jämför januari 2023 med januari 2025.
- Nedläggningen av närakuten på Hötorget i augusti 2024 har lett till hårdare belastning på sjukhusens akutmottagningar. Något som läkare varnade för. Efter fyra månader var ökningen 50 procent på Södersjukhuset och 74 procent på Sankt Görans sjukhus.
- Det finns inte längre någon geriatrisk vård i södra Stockholm.
- Regionens enda klinik specialiserad på sexuella övergrepp har stängt.
- Även landets största specialistklinik inom ätstörningar, som haft avtal med regionen sedan 1990-talet, har regionen försökt stänga ner. Det

”
**DET FÖRS EN ÖVERIDEOLOGISK
VÄNSTERPOLITIK SOM INTE TAR
HÄNSYN TILL VERKLIGHETEN.**

Kristoffer Tamsons

har drabbat en skör patientgrupp hårt och tvingat dem som kan att betala vård med egna pengar.

- Beroendekuten Maria på Södermalm finns inte längre.
- Detsamma gäller Psoriasisförbundets fyra mottagningar efter att förbundet gått i konkurs.

– Det förs en överideologisk vänsterpolitik som inte tar hänsyn till verkligheten och ekonomiska lagar. Man följer bara sin egen karta och är oförmögen att bedriva en ansvarsfull politik, säger oppositionsrådet Kristoffer Tamsons.

Han tycker att regionen nu dräneras på pengar, svarta siffror blir röda utan någon egentlig anledning. Tvärtom har regionen gynnats av den lägre inflationen (minskade pensionsinbetalningar), den förda regeringspolitiken och statsbidrag.

– Det är väldigt märkligt att landets rikaste

Stefan Stern

region inte klarar sina kärnverksamheter vård och kollektivtrafik utan chockhöjda skatter och bidrag från staten. Det tror jag att de flesta håller med om, säger Kristoffer Tamsons.

Till saken hör att Socialdemokraterna talar om Stockholm och regionen som ett skyltfönster för den politik man vill föra i hela landet när och om man vinner valet 2026. Frågan är vad partiledningen tycker om det som händer i Stockholm. Är det verkligen något man det kommande året vill lyfta fram i syfte att vinna ett val?

– Jag tror inte att partiledningen kommer att backa från det nu. Därför blir det upp till väljarna att utvärdera hur man tycker att det gått i Stockholm och hur gärna man i nästa steg vill se en sådan politik även på riksnivå, säger Stefan Stern.

